ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра інформатики та кінезіології

Свістельник І. Р.

НАДАННЯ СПОРТИВНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ОКРЕМИХ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Лекція з навчальної дисципліни

«Інформаційна культура студента»

Галузь знань 01 "Освіта"
Напрям підготовки 017 "Фізична культура і спорт"

Факультет фізичної культури та спорту,
факультет післядипломної та заочної освіти

Львів 2018

НАДАННЯ СПОРТИВНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ОКРЕМИХ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

1960 року в Римі була створена Міжнародна асоціація спортивної інформації – IASI, метою якої стало стимулювання розвитку міжнародного інформаційного забезпечення фізкультурної освіти та спорту. До 1980 року IASI була європейською організацією, а сьогодні це всесвітня організація, яка об'єднує представників Північної Америки, Латинської Америки, Азії, Європи, Африки та Океанії.

Міжнародна асоціація спортивної інформації (IASI) – це некомерційна організація, яка об'єднує вчених, працівників спортивних інформаційних центрів, експертів інформаційних технологій, керівників спортивних галузей та координує роботу спортивних інформаційних центрів різних країн. *Її мета* – розповсюдження спортивної інформації, організація доступу до неї всім, хто цього потребує. Масив спортивної інформації IASI класифікує на три основні блоки: *науково-технічна інформація, інформація про поточні спортивні події та інформація про спортивну політику*. Доступ до спортивної інформації надається таким чином: інформацію ідентифікують, поширюють відомості про місцезнаходження баз даних, пропонують методи знаходження інформації, постійно розширюють зони доступу до неї. Міжнародна асоціація концентрує свою увагу на питаннях забезпечення взаємодії між різними національними та мовними центрами спортивної інформації.

1994 року IASI визнав Міжнародний олімпійський комітет (МОК). Для виконання своєї мети IASI проводить обмін досвідом та ноу-хау на щорічних зустрічах експертів, регулярно видає бюлетені новин, раз на чотири роки проводить конгреси, подає інформацію в Інтернет. Головний надавач інформації для IASI – ***Науковий центр спортивної інформації Канади***. Цей центр перетворений тепер у міжнародний центр ***„Спортдиск",*** з *базою даних*, що вміщує понад 500 тис. інформаційних одиниць різноманітної інформації *англійською мовою* і поповнюється щорічно на 20–25 тис.

База даних спортивної інформації французькою мовою представлена науковим центром ***„Спортдок”*** з базою даних ***„Ераклес”*** і налічує понад 70 тис. інформаційних одиниць зі щорічним поповненням більш ніж 4 тис.

База даних спортивної інформації іспанською мовою представлена науковим центром ***„Спортком”***, створеним 1993 року, що об’єднує 34 національні центри 19 латиноамериканських країн. Роботу центру координує Андалузький центр спорту в Малайзії (Іспанія).

Базу даних спортивної інформації німецькою мовою формує Національний спортивний центр інформації ***„Сполiт”***, що працює на базі Бонського федерального інституту спортивної науки (Німеччина). Спортивний центр „Сполiт” має базу даних з близько 130 тис. повнотекстових версій статей спортивної тематики, які оновлюються щомісяця. Водночас у Німеччині активно діє центр інформації для людей з фізичними вадами, створений 1988 року і розташований у Берліні.

Центр спортивної інформації Північних країн – Данії, Фінляндії, Швеції, Норвегії, Ісландії – сформований під назвою ***„Норсіб”***. Ці країни здійснюють безпосередній обмін періодичними виданнями та публікаціями спортивної тематики, вони створили базу даних і спортивний тезаурус (словник) скандинавськими мовами. Знайти потрібну спортивну інформацію „Норсіб” можна в університеті Юваскюля (Фінляндія).

У Великобританії з 1984 року діє центр спортивної інформації „***Спрінг*”.**

Для розвитку та координації наукових знань зі спортивної науки 1958 року в Парижі була створена ***Міжнародна Рада зі спортивної науки та фізичного виховання*** (*CIEPSS*). Рада є однією з найавторитетніших міжнародних організацій, яка займається розповсюдженням знань з фізичного виховання та спорту, практичним втіленням їх в освіту. CIEPSS здійснює інформаційне забезпечення (через комітети) та видавничу діяльність, а з 1998 року формує глобальну інформаційно-комунікаційну службу.

Надзвичайно високий рівень подання спортивної інформації у США. Будь-яку потрібну інформацію можна знайти через бібліотеки, які надають

доступ не тільки до електронних каталогів, але й до повнотекстової інформації в режимі он-лайн.

База даних спортивної інформації китайською мовою сформована під назвою **„*Chinese Sport Database*”**. Вона об′єднує матеріали близько 75 наукових періодичних видань спортивної науки.

Спортивну інформацію в Італії організаційно та технічно формує IASI. Інформаційне забезпечення спортивної освіти та науки здійснюється за підтримки Європейського Союзу на мережевій основі. Програми, що створені, дають можливість студентам різних країн бути активними користувачами цієї мережі. Якість спортивної інформації гарантується підтримкою Євросоюзу.

У Польщі подання спортивної інформації відбувається через єдину інформаційну електронну систему вищих галузевих навчальних закладів. Вона працює за єдиним державним стандартом і має одночасно системи накопичення та підтримки в мережі Інтернет. Система працює польською та англійською мовами.

Країни Балтії формують спортивну інформацію по-різному. Зокрема, в Латвії працюють шість центрів спортивної інформації: у Департаменті спорту Міністерства освіти та науки Латвії, в Олімпійському комітеті, у Раді спортивних федерацій, в Академії фізичної культури і спорту, в Асоціації спортивної медицини та в Республіканському центрі юнацького спорту. У Литві на базі Каунаського державного інституту фізичної культури створена програма інформаційного забезпечення, яка об’єднує всю вищу спортивну освіту Литви.

Російська Федерація є колективним членом IASI з 1998 року і формує російськомовний інформаційний ресурс; має єдину інформаційну мережу галузі фізичної культури і спорту. Надзвичайно плідну роботу з представлення наукової спортивної інформації виконує *Центральна галузева бібліотека з фізичної культури та спорту* Російського державного університету фізичної культури, спорту і туризму, а також Наукова бібліотека Санкт-Петербурзького державного університету фізичної культури ім. П. Ф. Лесгафта. Вони надають

можливість скористатися повнотекстовим електронним каталогом, який вміщує значні обсяги електронних форматів книг, статей та періодичних видань.

Важливу роль у представленні спортивної інформації відіграє *Міжнародна електронна бібліотека спортивної інформації*, створена 2005 року. Її мета – надати доступ до сучасної спортивної інформації, електронних каталогів статей та видань з можливістю їх перегляду широкому загалу користувачів. Міжнародна бібліотека спортивної інформації є першим проектом, що дозволяє використовувати міжнародні інформаційно-пошукові спортивні інтернет-ресурси, зокрема електронні каталоги бібліотек-партнерів EBSCO, SIRC, NSIC, бази даних Інституту наукової інформації США, бази даних зі спорту та спортивної медицини, а також різноманітні спортивні фотоматеріали. Бібліотека представляє більш ніж 500 тис. статей і матеріалів наукових журналів провідних російських та зарубіжних видавництв. Це також найбільша база даних про все, що потрібно школяру, студенту, спортсмену, уболівальнику: матеріали для рефератів, навчальна та навчально-методична література, довідкова інформація, книги, періодичні видання (журнали, газети), спортивні новини, огляди спортивних подій тощо. Інформація згрупована за різними напрямками: спортивна наука, спортивна медицина, спортивний менеджмент, спортивна психологія, спортивне право, історія спорту, фізична культура і спорт (масова фізична культура, адаптивна фізична культура і спорт, здоровий спосіб життя).

EBSCO *(Electronic Book System Corporative Organization)* **–** це оперативна інтерактивна довідково-бібліографічна система, доступна завдяки мережі інтернет. Вона надає різноманітну повнотекстову інформацію бази даних, яка містить масиви наукової інформації (журнали, книги та інші матеріали, пов’язані зі спортом). Наявність глибокого пошуку та можливість оперативного отримання інформації роблять довідково-бібліографічну систему одним з важливих електронних інформаційних джерел у галузі фізичної культури та спорту.

SIRC (*Sport Intelligence Research Center*) − це центр спортивних інформаційних ресурсів, що забезпечує доступ до комп'ютерної системи під назвою „Квадра Стар" („Quadra STAR"). SIRC друкує в цифровому форматі олімпійські огляди, що охоплюють понад 100-річну історію Олімпіад, надає доступ до двох версій – англійською та французькою мовами. Водночас база даних SIRC містить добре скомпоновані статистичні матеріали з різних видів спорту.

NSIC (*National Sport Institute)* національним центром інформації Австралійського інституту спорту – спеціалізованого освітнього та тренувального закладу (http://www.ais.org.au/).

Республіка Білорусь спортивну інформацію надає за допомогою електронного каталогу Республіканської науково-методичної бібліотеки з фізичної культури і спорту (sportlib@sportedu.by) та наукової бібліотеки Білоруського державного університету фізичної культури.

Рекомендована література
Основна:

1. Свістельник І. Документальні ресурси спортивної інформації : типолого-тематична характеристика // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. пр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Харків : ХДАДМ, 2002. – № 25. – С. 7–12.
2. Свістельник І. З історії джерел інформаційного забезпечення спортивної освіти та науки // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. пр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Харків : ХДАДМ, 2002. – № 24. – С. 3–8.
3. Свістельник І. Формування інформаційної культури студентів інститутів фізичної культури / Свістельник Ірина // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. пр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Харків : ХДАДМ, 2003. – № 2. – С.37–41.
4. Свістельник І. Тенденції розвитку інформаційного забезпечення у бібліотеках ВНЗ фізкультурного профілю / Ірина Свістельник // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури і спорту. – Львів, 2004. – Вип. 8, т. 4. – С. 301–305.
5. Свістельник І. Інформаційна культура студента : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 182 с. – ISBN 978-966-351-396-6.

Допоміжна:

6. Бріскін Ю. Галузеві особливості Internet-освіти / Юрій Бріскін // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2002. – № 2/3. – С. 27–29.
7. Ермаков С. С. Исследования в спорте: анализ информации в сети Интернет Украины, России и Республике Беларусь / Ермаков С. С. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. пр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Харків : ХХПІ, 2001. – № 18. – С. 51–58.
8. Свістельник І. Інформаційне забезпечення професійної освіти в галузі фізичної культури та спорту країн Балтії, Польщі, Румунії, Болгарії, Греції, Сербії, Хорватії і Чорногорії / Свістельник Ірина // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоровя людини. – Львів, 2016. – Вип. 20, т. 3/4. – С. 148–152.
9. Свістельник І. Р. Система наукової інформації: формування, розвиток, перспективи / Свістельник І. Р. // Теорія і методика та методика фізичного виховання. – 2005. – № 4. – С. 2–5.

Інформаційні ресурси інтернет:

10. Андалузский центр спорта [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http: //www.uida.es/sportcom.html.
11. Бібліотека Національного університету фізичного виховання і спорту України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http: //www.uni-sport.edu.ua
12. Науковий центр спортивної інформації Канади [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http: //www.sirc.ca.
13. Научная библиотека по физической культуре и спорту БГУФК [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http: //www. sportlib.iatp.by
14. Российская государственная библиотека [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http:// www.rsl.ru.
15. Российская национальная библиотека [Электронный ресурс]. – Режим доступа: //www.nrl.ru:8101
16. Центр спортивної інформації „Норсіб” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http : //www.jyu.fi/- library/norsib
17. Центральная отраслевая библиотека по физической культуре и спорту [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http:// www. lib.sportedu.ru/.
18. BISp-Recherchesystem Sport [Elektronische ressource]. – Regime des Eingangs: http://www.bisp-datenbanken.de/index.html.
19. International Association of Sport International − IASI [Elektronic resourse]. –. – Access mode: www.iasi.org/home.html